

TISKOVÁ ZPRÁVA TIC

Praha, 18. srpna 2009

PRIVATIZACÍ VODÁREN PŘIŠEL VEŘEJNÝ SEKTOR O ZISKY VE VÝŠI AŽ 9 MILIARD KČ, UVÁDÍ NOVÁ STUDIE TIC

Transparency International – Česká republika (TIC) dnes zveřejnila studii popisující často neprůhledné postupy při privatizaci vodárenských společností v České republice a jejich důsledky. Veřejný sektor přichází následkem privatizace ziskové části vodohospodářských společností o značné prostředky, které mohly být použity k financování potřebné obnovy vodárenské infrastruktury. Současné nastavení smluv se soukromými provozovateli navíc městům a obcím komplikuje přístup k dotacím z Evropské unie.

„Privatizace vodního hospodářství v ČR by dávala smysl, pokud by veřejný sektor získal výnosy, lepší služby a nižší zainteresovanost na financování investic do infrastruktury,“ říká vedoucí projektu Eliška Císařová. *„Bohužel z příkladů popsaných v naší studii vyplývá, že zatím dochází spíše ke zprivatizování zisků a zestátnění nákladů“.* Privatizace vodárenských společností sice přinesla státu, městům a některým vodárnám zpravidla jednorázové finanční zdroje, ale v dlouhodobém horizontu znamenala ztrátu dosavadních zdrojů financování rozvoje infrastruktury, tj. výnosů a zisků dosahovaných při prodeji vody, a navíc ztrátu nároku na dotace od státu a od Evropské unie.

Velký problém představují provozní smlouvy mezi vlastníky a provozovateli infrastruktury. Smlouvy jsou často nastaveny dlouhodobě (až na 25 let), přičemž znevýhodňují veřejného vlastníka infrastruktury, nejsou transparentní z hlediska stanovení cen a zisku a nemotivují soukromé provozovatele zvyšovat efektivnost, neboť zisk se stanovuje přírůžkou k „oprávněným“ nákladům.

Zákon ovšem tento pojem nikde nedefinuje. Nájmy, které města za infrastrukturu od soukromých provozovatelů vodáren dostávají, často nedosahují ani výše odpisů. Zisky z provozu neplynou zpět do odvětví, což přináší zásadní otázku, kdo a z čeho bude nutné investice do obnovy staré a výstavby nové vodárenské infrastruktury v ČR platit.

TIC se zaměřuje na prosazování průhlednosti rozhodování ve veřejných financích a vodárenství patří k tématům, kterým se organizace rozhodla věnovat systematictěji. Zveřejněná studie (dostupná na www.transparency.cz) na příkladech privatizace v Praze, na Ostravsku, ve Zlíně a v Kroměříži ilustruje, za jakých okolností dochází k neprůhlednému nastavení vlastnických práv a dlouhodobých

provozovatelských smluv a odhaduje objem financí, o které veřejný sektor ztratou ziskové části vodohospodářských společností přichází.

Jedním z možných řešení současných problémů v oblasti vodárenství by podle TIC mohla být regulace trhu, například prostřednictvím nově vytvořeného nezávislého regulátora. Ten by měl zajistit ochranu veřejného zájmu, dohlížet na vyváženost smluvních vztahů, nastavení přiměřenosti zisků soukromých společností a zajištění podílu veřejného sektoru na zisku z provozu. Zavedení regulace by mohlo zajistit i vyšší míru transparentnosti chování soukromých vodárenských společností, např. prostřednictvím uplatňování vzorce pro výpočet vodného a stočného motivujícího k úsporám namísto navyšování nákladů nebo porovnávání kvality poskytovaných služeb sledováním vybraných standardů. TIC dále doporučuje všem radnicím, které se rozhodnou pro zavedení provozního modelu, aby věnovaly maximální pozornost výhodnosti nastavení smluv mezi vlastníkem a provozovatelem vodárenské infrastruktury.

Kontakt pro média:

Eliška Císařová

Transparency International - Česká republika, o.p.s.

Mob.: 774 914 419, tel: 224 240 895-7, fax: 224 240 914

Mail: cisarova@transparency.cz

www.transparency.cz

Transparency International – Česká republika (TIC) je jednou z více než 90 poboček mezinárodní sítě nevládních organizací Transparency International. Posláním TIC je zjišťovat stav korupce v České republice a aktivně přispívat k jejímu systémovému omezení. Více informací naleznete na www.transparency.cz